

Internkontroll och riskvärdering enligt COSO

En hörnsten i arbetet med riskanalys och att utveckla intern styrning och kontroll är en effektiv och ändamålsenlig riskanalys och riskhantering – kontroller och åtgärder bör alltid utgå från en väl genomförd riskanalys.

Med intern kontroll menas att nämnden och alla de rutiner inom nämnden syftar till att säkerställa en riktigt och fullständig redovisning och säkerställa att nämndens resurser endast disponeras i enlighet med nämndens intentioner.

Den interna kontrollen ska bland annat minska risker för att avsiktliga eller oavsiktliga fel förorsakar förluster för nämnden.

Den interna kontrollen utövas av kommunens anställda, till exempel genom att olika personer kontrollerar varandra. Kontrollerna kan delas upp i administrativa kontroller och redovisningskontroller.

Administrativa kontroller är till exempel att det finns en väl genomtänkt ansvars- och befogenhetsfördelning med hänsyn till personalens kompetens och ett rapporteringssystem som är utformat så att man får riktig information och signaler om felaktigheter.

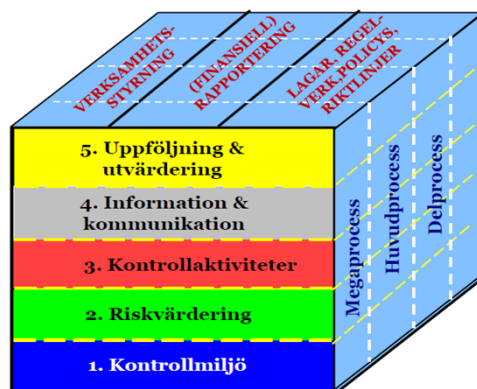
Redovisningskontroller avser kontrollmoment som finns i varje rutin. Det kan till exempel vara dokumenterade löpande avstämningar, bokslutsspecifikationer och inventeringar.

Coso-modellen är den metod för strukturerat internkontrollarbete som Gävle kommun valt att tillämpa.

COSO-modellens tre målområden för god intern kontroll.

1. Ändamålsenlig och effektiv verksamhet
2. Tillförlitlig finansiell rapportering
3. Efterlevnad av externa och interna regelverk

COSO-kuben: Mål, komponentet, organisation

COSO-modellens riskområde 1: Ändamålsenlig och effektiv verksamhet.

Inom detta riskområde återfinns alla mål, kommunövergripande mål, nämndsmål och den kommunkoncerngemensamma processen för styrning och ledning, balanserad styrning. Målen formuleras i planeringsprocessen, de kommunövergripande målen och uppdragen bryts ned på nämnds- och enhetsnivå och resulterar i styrkort och handlingsplaner på enhetsnivå. I uppföljningsprocessen sker kontroller genom att styrkort och handlingsplaner följs upp, måluppfyllelsen rapporteras uppåt i organisationen och slutligen sammanfattas måluppfyllelsen i rapporter till kommunfullmäktige.

I planeringsprocessen och vid målformuleringarna utgår nämnder och enheter från framgångsfaktorer, dvs fokuserade förbättringsområden för att nå måluppfyllelse. Detta arbete kompletteras med en strukturerad riskanalys enligt modellen för riskanalys i intern kontroll. Riskerna ska värderas, sannolikhet och konsekvens och dokumenteras. Vid behov hanteras risker omgående.

COSO-modellens riskområde 2: Tillförlitlig finansiell rapportering.

Verksamheten skall i finansiella termer på ett korrekt sätt beskrivas gällande det löpande resultatet och dess ställning. Både gällande planering och uppföljning. Det innebär att mottagare av finansiell information skall vara trygga i att det är en korrekt beskrivning av verksamheten. Inom detta riskområde återfinns inte målen lika explicit formulerade utan riskanalysen utgår från kommunen och koncernens planerings- och uppföljningsprocesser, gällande lag och interna policyss, såsom finanspolicy, attestreglementen mm. Redovisningen och rapportering kan brytas ned i komponenter för att förtydliga vad som kan inverka på tillförlitligheten. För var och en av de nedbrutna komponenterna bör en riskinventering och riskanalys göras för respektive nämnd. Nämnden genomför en strukturerad riskanalys enligt modellen för intern kontroll. Riskerna ska värderas och dokumenteras. Vid behov hanteras risker omgående.

COSO-modellens riskområde 3: Efterlevnad av externa och interna regelverk.

Kommunen och koncernens olika verksamheter styrs av gemensamma som verksamhetsspecifika och lagar och övriga regelverk. Inom detta riskområde återfinns inte målen lika explicit formulerade i den kommunkoncerngemensamma processen för styrning och ledning, balanserad styrning. Mål är dock även policies, reglementen, anvisningar, mm. Målen kan sammanfattas i att;

Gävle kommunkoncern ska efterleva externa och interna regelverk

Detta mål kan brytas ned i komponenter för att förtydliga vad som kan inverka på måluppfyllelsen. För var och en av de nedbrutna komponenterna bör en riskinventering och riskanalys göras för respektive nämnd. Nämnden genomför en strukturerad riskanalys enligt modellen för intern kontroll. Riskerna ska värderas och dokumenteras. Vid behov hanteras risker omgående.

Riskanalys (risk- och väsentlighetsanalys)

I riskanalysen görs en bruttoinventering av risker per riskområden ovan, därefter en riskbedömning/riskvärdering.

Riskområde 1, 2 och 3 hanteras i samband med verksamhetsplaneringen. Bedömt behov av särskilda kontroller för att reducera risker förs över till internkontrollplanen. Riskanalysen ligger till grund för internkontrollplanen.